

Сучасна роль бібліотечного наукового потенціалу у протидії дезінформації та маніпуляції в реаліях світових пандемій

Гайструк Н. А.

(д.м.н., проф. кафедри акушерства та гінекології №2),

Кливак В. В.

(к.м.н., доц. кафедри акушерства та гінекології №2),

Чернецька І. О.

(студентка ВНМУ ім. М.І. Пирогова),

Коцюба О. Г.

(студентка ВНМУ ім. М.І. Пирогова),

Наасані М. З.

(студент ВНМУ ім. М.І. Пирогова)

Актуальність: Нинішня епідеміологічна ситуація вплинула на здоров'я людства, як фізичне, так і психічне. Неправдива інформація має масове розповсюдження і зросла від 50% до 70%. В зв'язку з надлишком інформації виникають сумніви людей в правдивості отриманих даних про захворювання і у власній безпеці. Дана ситуація призводить до розгубленості, дезорієнтації, ризикованої поведінки громадян та психічних порушень. Хоча згідно з новим опитуванням ВООЗ в 93% країнах світу порушене надання послуг психічного здоров'я, і в той же час попит на них зростає. Втрата близької людини, ізоляція, зниження доходу загострюють наявні психічні розлади або викликають нові. Серед них депресія, стрес, самогубство, почуття самотності та тригери для розвитку порушень харчової поведінки, obsesивно-компульсивних розладів, посттравматичний стресовий розлад. Перевірені джерела інформації, а саме, книги, наукові статті, які є надбанням бібліотек, здатні допомогти людству правильно осмислити ситуацію і таким чином попередити поведінкові розлади.

Мета: Довести актуальність матеріалів бібліотеки у вивченні виникнення психічних розладів на фоні хронічного стресу та психологічного тиску, висвітлити проблему дезінформації та наслідки її для психічного здоров'я людей.

Матеріали та методи: Навчальні посібники з психіатрії у Вінницькій обласній універсальній науковій бібліотеці ім. К. А. Тімірязєва, аналіз опублікованого анкетування жителів Ірану, аналіз опублікованих німецькими

вченими результатів дослідження впливу пандемії коронавірусної інфекції на осіб з ОКР.

Результати: Згідно з інформацією, наданою бібліотекою, основною причиною виникнення вищезгаданих захворювань є хронічний стрес та психологічний тиск. Варто також розуміти, що формування даних патологій – довготривалий процес, що означає, що раніше здорова людина не одразу втрачає здатність критично аналізувати дійсність, потрібний тривалий вплив стресового чинника. Результати опитування жителів Ірану: з 10843 дорослих людей віком 18 років 20.8% учасників (2252) повідомили про суїцидальні думки через страх перед COVID-19. Результати дослідження німецьких вчених: з 394 осіб з діагнозом ОКР віком з 18 до 80 років збільшення симптомів obsесивно-компульсивного розладу відмічали 71.8%, 21.7% не спостерігали змін у симптомах і зменшення проявів спостерігалось у 6.5%. Дисфункціональні переконання щодо пандемії в основному були поширені більше серед людей з ОКР миття рук порівняно з іншими формами.

Висновки: Для профілактики виникнення та загострення психічних захворювань серед громадян, потрібно контролювати правильність та достовірність опублікованої інформації. В свою чергу, для того, щоб не переживати хронічний стрес, страх перед COVID-19, пересічним громадянам варто користуватись перевіреними джерелами: науковими статтями в бібліотеках та у мережі Інтернет, книгами і посібниками. Такий підхід до аналізу проблеми пандемії COVID-19 дозволить підвищити обізнаність людей щодо дійсності і, як наслідок, протистояти дезінформації та психологічному тиску.